

A. Informatie over het gebied

NR.	Reactie /vraag omgeving	Antwoord provincie / gemeente
1.	<p>Veiligheid:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Provinciale weg N978 en gemeentelijke Fanerweg zijn onveilig voor fietsers. Pasop nog onveiliger omdat deze smaller is dan Hoendiep. b. Ouderen durven niet meer te fietsen (geen auto, dus taxi) of nemen een grote omweg (via Den Horn en Kerkeweg). c. Onveilige fietsoversteken bij N980. Fietsers vinden oversteek vanaf Zuiderweg redelijk veilig vanwege het middeneiland. Ook onoverzichtelijk punt bij Fanerbrug. d. Route vanaf Fanerbrug tot Brittil wordt als onveilig ervaren voor basisschoolkinderen. e. Scholieren Zuidhorn gaan naar school in Groningen omdat veilige schoolroute ontbreekt. f. Op de Fanerweg N980 tussen Faan en ophaalbrug Hoendiep wordt er veel te hard gereden, verzoek is snelheid van de weg te verlagen van 80 naar 60 km per uur. Oversteek bij Fanerbrug (Hoendiep) is een gevaarlijke oversteek, slecht overzicht door de brugpijlers. g. Millinghaweg (langs Niekerkerdiep) is een drukke weg en er wordt ook veel te hard gereden, terwijl het de enige fietsroute is tussen Zuidhorn en Niekerk/Oldekerk. h. Landbouwverkeer op de fietsroute voelt onveilig. i. Hard rijden. j. Fanerweg (in verlengde van Pasop) is niet geschikt voor fietsers. k. Zuiderweg is smal en vanwege landbouwverkeer niet geschikt als veilige fietsverbinding. Er is op één plek een oversteek voor vee. Bij gebruik ervan wordt de doorgang op de 	<p>De genoemde knelpunten zijn een belangrijke aanleiding om dit project te starten. Door deze route veilig te maken, hopen we dat een aantal van deze belemmeringen verdwijnen en mensen veilig kunnen fietsen.</p> <p>f. Naar aanleiding van de reactie die hebben gekregen, gaat de provincie de snelheid van de Fanerweg (N980) tussen Faan en het Hoendiep op termijn verlagen van 80 naar 60 km per uur. Hiervoor zijn wel aanvullende maatregelen nodig. Dit combineren we als de weg toe is aan groot onderhoud.</p>

	<p>Zuiderweg tijdelijk stilgelegd. Huidige passeermogelijkheden zijn beperkt en bovendien onder bemeten. Zicht in bochten wordt belemmerd door beplanting en hoge beplanting in bermen.</p> <p>l. Zuiderweg wordt als sluiproute voor autoverkeer gebruikt vanwege de gevaarlijke kruising Fanerbrug en verkeer op de N980.</p> <p>m. Rotondes bij de A7 zijn onveilig en er moet vaak overgestoken worden.</p> <p>n. Voorrangssituatie op Pasop is onveilig.</p> <p>o. Fanerweg is een onprettige weg voor fietsers.</p> <p>p. Automobilist rijdt stelselmatig te hard over de N978 langs het Hoendiep.</p> <p>q. Kruising bij de brug van Enumatil is gevaarlijk!</p>	
2.	Blij met komst van een fietsverbinding.	Deze reactie nemen we voor kennisgeving aan.
3.	Omdat er geen goede fietsverbinding is, wordt er weinig gefietst. Zo gaan middelbare scholieren naar Groningen en niet naar Leek. Daarbij ligt ook relatie met ontbreken van openbaar vervoer.	Het is goed om de afwegingen te kennen bij het maken van de schoolkeuze. De stad Groningen biedt scholieren uit Zuidhorn e.o. een diverser en breder scholenaanbod en de vervoersmogelijkheden naar Groningen zijn ruimer. We zien in de cijfers dat scholieren vanuit Niekerk / Oldekerk wel naar Leek gaan en vice versa. Ten aanzien van het openbaar vervoer is het reizigersaanbod zo klein dat niet voorzien kan worden in openbaar vervoer tussen Leek en Zuidhorn.
4.	Enkele basisschoolkinderen gaan vanuit Niekerk/Oldekerk naar Zuidhorn voor specifiek christelijk onderwijs aan de Boslaan. Er wordt op de wegen naar Zuidhorn hard gereden. Dat is voor fietsers niet veilig.	Tussen Niekerk/Oldekerk en Zuidhorn ligt een relatief goede fietsvoorziening langs de provinciale weg en via de Millinghaweg en Niekerkerdiep Zuidzijde.
5.	Naar school werden kinderen vroeger naar Enumatil begeleid. School is nu dicht. Keuze uit Oostwold of Zuidhorn. Het gaat om relatief lage aantallen.	Deze reactie nemen we voor kennisgeving aan.
6.	Scholieren vanuit Oostwold fietsen naar Terra in Oldekerk.	Deze reactie nemen we voor kennisgeving aan.

7.	Scholieren vanuit Oldekerk/Niekerk fietsen via de Mensumaweg naar RSG De Borgen.	Deze reactie nemen we voor kennisgeving aan.
8.	Sociale veiligheid werd benoemd als een belangrijk aandachtspunt Voorbeeld van bewoner: Zuiderweg is bij daglicht een fijne fietsroute, maar bij donker niet. Bewoner kijkt bij donker uit naar de route Hoendiep Oostzijde.	Wij zien dat sociale veiligheid verschillend wordt ervaren. Hierbij is onder andere het volgende van belang: aanwezigheid van (woon)bebouwing en overig verkeer op de route, openbare verlichting, doorzicht in tunnels. De huidige fietsroutes langs het Hoendiep, Fanerweg en Pasop blijven toegankelijk voor fietsers. Echter in de afweging zijn ze als aparte fietsverbinding afgevallen. In het vervolg onderzoeken we hoe we sociale veiligheid mee kunnen nemen bij de alternatieven die nog in beeld zijn. Dat kan bijvoorbeeld door goed overzicht en het fietsgebruik te stimuleren.
9.	Aandacht gevraagd voor de bredere fietsers (driewielers bijvoorbeeld).	Het advies van het fietsberaad van de minimale breedte van een fietspad in twee richtingen is eerder dit jaar naar 2,30 meter gegaan. Bij deze route gaan we uit van een minimale breedte van 2,5 meter. Dit is ook passend bij de verwachte (toekomstige) aantallen fietsers.
10.	Weinig goede routes voor auto's en daardoor ook voor fietsers.	In dit project onderzoeken het verbeteren van de fietsverbinding.
11.	Graag denk ik constructief mee, vanuit burgerparticipatie, voor veilig fietsen tussen Zuidhorn - Oldekerk/ Niekerk - Leek.	Wij horen graag dat mensen meedenken! Hiervoor kan contact opgenomen worden met Omgevingsmanager Evelien Meinders over welke vorm.
12.	Rotondes A7 bij Leek (buiten de bebouwde kom) worden als niet prettig ervaren voor de fietser; fietsers hebben geen voorrang, moeten zeven rijbanen kruisen en met name in de spitsperiodes erg lang wachten op het autoverkeer (vaak genoemd). Fietspad oostzijde N372 Leek-A7 ontbreekt. Betreft het deel tussen de rotonde Midwolde en de P+R; Deze route aansluiten naar de parallelweg Pasop.	Wij gaan de mogelijkheid om de fietsoversteek te verbeteren, onderzoeken, bijvoorbeeld de oversteek aan de oostkant te maken in combinatie met een fietspad aan de oostzijde van de N372.
13.	Mienschear (langs A7) fietst niet prettig vanwege snelweg en vanwege het autoverkeer op de weg zelf (meermaals genoemd).	Het Mienschear is in beeld als één van de twee alternatieven. Daarbij gaan we na wat we kunnen doen aan de genoemde problemen die fietsers hier ervaren.

14.	Bij het kruispunt van de A7 met het Lettelberterdiep liggen drie duikers. Hier kan het fietspad mogelijk ook gebruik van maken.	In de nadere uitwerking zullen we deze mogelijkheid verder onderzoeken.
15.	Lettelberterdijk wordt vaak gebruikt door groepen wielrenners	Deze reactie nemen we voor kennisgeving aan.
16.	Huidig pad Lettelberterdijk ten noorden van paaltje en Enumatil is te smal en huidig gebrek aan groenonderhoud kost nog meer breedte. Ook de combinatie met wandelen wordt als onveilig ervaren (is nu het enige ommetje rond het dorp zonder autoverkeer).	Zie voor breedte nr. 9
17.	De Fanerweg noord-zuid (gemeente) wordt gebruikt als sluiproute. In periode dat ring er uit lag ook voor verkeer uit andere delen van Groningen naar de A7	Deze reactie nemen we voor kennisgeving aan.
18.	Zuiderweg is smal als fietsroute vanwege combinatie met landbouwverkeer. Veel landbouwverkeer op de Zuiderweg.	De Zuiderweg is wel in beeld als één van de twee alternatieven voor het vervolgonderzoek. We gaan hierbij ook onderzoeken op welke manier fietsers en landbouwverkeer samen gebruik kunnen maken van de weg.
19.	Route Zuiderweg - Enumatil en Letterbetterdijk is een veel gebruikte route om de drukke N978 te mijden.	Deze reactie nemen we voor kennisgeving aan.
20.	Het is fijn dat er nu een fietspad is tussen Den Horn en de Zuiderweg. Het Hornpad (Zuiderweg-Den Horn) wordt gewaardeerd.	Deze reactie nemen we voor kennisgeving aan.

B. Ideeën verbeteren fietsverbinding, kansen

NR.	Reactie /vraag omgeving	Antwoord provincie / gemeente
21.	Route maakt niet zoveel uit, als het (voor het gevoel) maar kort is (woon-werk en scholieren). Nadruk op directe route.	Doel is om een fietsverbinding te realiseren die aantrekkelijk is en goed wordt benut. Een korte route is daarbij een belangrijk criterium.
22.	Alleen fietspad, los van het overige verkeer. Echt fietspad, geen verbreding of extra stroken langs auto's. Alleen fietspaden.	Voor fietsers is een eigen pad erg prettig. Waar mogelijk, streven we wel naar een route los van overig verkeer. Als het verkeer beperkt is en niet te snel rijdt, kan het zijn dat fietsers gebruik maken van wegen met overig verkeer.
23.	Tip: fietspad op hoogte aanleggen.	In het nader onderzoek kijken we wat de mogelijkheden hiervoor zijn. Bijvoorbeeld parallel aan het Mienscheer (langs de A7).

24.	Fietsroutes verbinden. Het zou mooi zijn als er meer verbindingen komen, waardoor je ook fijn kan fietsen tussen andere fietspaden en dorpen, waar meerdere fietsroutes ontstaan.	Voor nieuwe routes is dat een voordeel. Echter zien we dat door belangrijke natuurgebieden nieuwe verbindingen (zoals alternatief west) niet mogelijk zijn.
25.	Meest oostelijke route (Zuiderweg, Oostwold) wordt gezien als mooi en ligt er grotendeels al. Bij keuze voor Kerkeweg moet de weg autoluw worden.	Deze verbinding is als fietsverbinding tussen Leek en Zuidhorn afgevallen vanwege: <ul style="list-style-type: none"> a. Het is relatief ver om ten opzichte van alternatieve routes b. Mogelijkheid voor combinatie (scholen en Enumatil) en daarmee het draagvlak is groter
26.	<p>Alternatief West:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Westelijke route (Maarsdijk-Traansterweg) wordt gezien als goed alternatief voor Pasop en mooi in te passen. Voor recreatieve fietser en qua natuurbeleving een prachtige route (meermaals genoemd). • Westelijke route zorgt ook voor een betere fietsverbinding voor scholieren Terra college in Niekerk en is veilige alternatief voor fietsroute Mensumaweg (meermaals genoemd). • Tot in de jaren '50 liep de Maarsdijk in noord-zuidrichting tot aan de Matsloot. • Nieuw fietspad door NNN gebied en via Traansterweg heeft vooral een recreatieve waarde. • Groot deel van de grond van westelijk alternatief is van Staatsbosbeheer. Hoe staan zij hier in? • Er ligt al een goed fietspad over bedrijventerrein Leeksterveld. Westelijke variant kan hier op aansluiten. • Westelijke variant door NNN wordt door een aantal mensen positief gewaardeerd: mooie nieuwe (recreatieve) fietsroute in het gebied. Wel twijfelachtig voor medegebruik scholieren en forensen (is om). 	Alternatief West is inhoudelijk voor de fiets interessant zoals blijkt uit de reacties. Echter doorsnijdt dit alternatief belangrijke natuurgebieden (NNN en weidevogelgebieden). Deze gebieden zijn beschermd waardoor een nieuw fietspad hier niet mogelijk is vanwege de verstoring die dat met zich meebrengt en alternatieve routes.

27.	De Mensumaweg heeft de voorkeur omdat er meer ruimte is voor een fietspad.	Een fietspad langs de Mensumaweg is voor fietsers tussen Leek en Zuidhorn geen alternatief. Het is voor hen te ver om waardoor zij gebruik zullen maken van de bestaande routes.
28.	Alternatieven om de rotondes bij Leek te omzeilen.	We onderzoeken hiervoor verschillende opties zoals: <ul style="list-style-type: none"> a. Fietspad aan de oostzijde van de rotonde b. Fietstunnel/ fietsbrug A7 ter hoogte van verlengde Lettelberterdiep c. Optimalisaties bij huidige rotonde.
29.	Ad onderdoorgang + rotondes ten Noorden van Leek. (De rode driehoekjes.) Inderdaad moet de fietser daar verschillende keren een weg oversteken. Mijn ervaring is, dat auto's daar toch al met lage snelheid rijden. Vaak wenken automobilisten naar de fietser: " <i>Fiets maar door, ik houd wel even in</i> " Het aantal fietsers zal zich concentreren in de ochtend- en avond spitsuren. Dat betekent, dat een wijziging van de voorrangsregel bij die oversteekpunten ten gunste van de fietser niet een ernstige hinder voor het autoverkeer zou betekenen.	Het is fijn dat automobilisten u voorrang verlenen. Toch zijn de meesten daar niet op ingesteld. De landelijke richtlijn is dat fietsers buiten de bebouwde kom geen voorrang krijgen. We onderzoeken alternatieve mogelijkheden. Zie ook nr. 28.
30.	Eventueel als alternatief het doortrekken van de Pasop onder de A7. Nieuwe fietsbrug over A7 ter hoogte van de Pasop is gewenst als alternatief voor rotondes A7.	Deze route is om verschillende redenen afgefallen: <ul style="list-style-type: none"> a. Aan de noordkant van de A7 is geen vervolg omdat een fietspad langs de Pasop en langs de waterberging naar het Lettelberterdiep zijn afgefallen. b. Een tunnel /brug bij het Lettelberterdiep meerwaarde heeft c. Een alternatief bij de rotondes is om het fietspad te verplaatsen langs de oostkant van de rotondes.
31.	Aantal keer is tunnel onder A7 genoemd Lettelberterdiep.	Hoewel de tunnel waarschijnlijk duurder is dan het huidig beschikbare budget, gaan we wel onderzoek doen naar de technische mogelijkheden en kosten voor een tunnel of brug.
32.	Fietspad Leek - Enumatil - Westpoort is een optie.	Voor dit project valt deze optie af.
33.	Pasop heeft de voorkeur qua route echter is deze lastig te realiseren (kortste route). Eventueel een fietspad achter Pasop langs wordt als optie aangedragen.	Een vrijliggend fietspad is langs de Pasop lastig te realiseren. Ook werd duidelijk dat het draagvlak niet groot is. Via de Letterberterdijk is er ook een (veilig) alternatief.
34.	Fietsverbinding Enumatil - Matsloot - Pasop is een optie.	De route via de Pasop is afgefallen. Daarom is ook de doorgaande route via de Matsloot afgefallen.

35.	Fietsroute over de dijk van De Drie Polders is goed alternatief voor de Pasop. Fietspad over/langs nieuwe dijk waterberging als alternatief voor het Mienscheer. Is een aantrekkelijke route.	Dit is een mooie oplossing, ook als alternatief van het Mienscheer. Echter doorsnijdt dit alternatief belangrijke natuurgebieden (NNN en weidevogelgebieden). Deze gebieden zijn beschermd waardoor een nieuw fietspad hier niet mogelijk is vanwege de verstoring die dat met zich meebrengt.
36.	Mogelijkheid tot breder maken fietssuggestiestroken langs Pasop. Pasop verkeersveiliger maken met slingers / bloembakken o.i.d. is ook geen goede optie, wordt het voor fietsers niet veiliger op.	In het kader van dit project is een fietsroute over de Pasop buiten beeld. Komende jaren gaat de provincie wel onderhoud uitvoeren aan de weg. Wij geven deze opmerking door aan het team dat het onderhoud gaat uitvoeren.
37.	Route ten noorden van de Dorpsstraat (over de inversierug) wordt als waardevol gezien.	Deze route is afgefallen vanwege: <ul style="list-style-type: none"> a. Combinatie met Zuiderweg betekent een nieuwe beweegbare fietsbrug. Gezien het aantal (mogelijke) gebruikers van de route is dat een dure investering. b. Combinatie met fietsverbinding langs het Hoendiep Westzijde: deze laatste route al afgefallen (zie nr 43)
38.	Wens voor een route over het 't Kret langs de Matsloot in de richting van Enumatil. Hier liep vroeger een jaagpad en zou een mooie toeristische route zijn.	Voor de verbinding tussen Leek en Zuidhorn is dit te veel een omrijroute.
39.	Goede fietsverbinding tussen Enumatil en Zuidhorn.	Dit nemen we mee in het verdere onderzoek van alternatief midden.
40.	Mogelijkheden voor combineren dorpsommetjes Enumatil. Nu zijn er maar weinig mogelijkheden.	Indien de nieuwe fietsverbinding zich daarvoor leent, is dat een mooie aanvulling.
41.	Inwoners van Enumatil willen dat fietsroute Leek-Zuidhorn via Enumatil gaat. Eventueel kronkelend door dorp is ook prima (mooi dorp, horeca profiteert).	Alle routes die we nog in beeld hebben gaan via en door Enumatil.
42.	Vanaf Zuiderweg recht oversteken met een brug/pontje over Hoendiep is een oplossing. Vervolgens via Dijkstreek of aantakken op Molenpad Enumatil.	Een nieuwe brug over het Hoendiep vraagt om een forse investering. De brug moet vanwege de scheepvaart beweegbaar zijn. Een pontje is vanwege de wachttijd geen goed alternatief voor de huidige brug in Enumatil.
43.	Langs het Hoendiep westzijde, mooie route echter de boerderij op de kop staat in de weg.	Deze route is afgefallen. Naast de boerderij, speelt ook mee de lastige aansluiting bij het Hoendiep en een goede aansluiting op Enumatil.

44.	Ziet mogelijkheden voor route Hoendiep-westzijde en dan langs Molendiep – Maarsdijk of eventueel nieuw tracé in noordzuid richting tussen Fanerweg en Hoendiep (kavelstructuur volgend). Veilig fietsen door een dwarsverbinding aan te leggen tussen Lettelberterdiep/Molensloot en N978. Langs de Pasop en Fanerweg is veilig fietsen geen doen.	Deze routes zijn afgefallen. Zie ook nr. 43.
45.	Tijdens de ochtend- en avondspits is het enorm druk met oversteken Hoendiep-Fanerweg; de fietsers kunnen nagenoeg niet oversteken. Verkeerslichten plaatsen zou een optie kunnen zijn. Zorg voor een veilige en overzichtelijke fietsoversteek over de N980 welke?	Verkeerslichten passen we alleen toe als het verkeer niet goed doorstroomt. Op dit punt zijn de aantallen nog niet zo hoog. Het oversteken is ook lastig vanwege de relatief hoge snelheid. Daarom gaan we de snelheid van de Fanerweg (provinciale N980) verlagen van 80 naar 60 km per uur. Zie nr.1. In het vervolg van de studie onderzoeken we de mogelijkheden van een fietspad langs het Hoendiep - Oostzijde (provinciale weg). Onderdeel daarvan is ook een veilige oversteek voor fietsers.
46.	Ontbrekende schakel tussen 't Faan – spoortunnel Zuidhorn langs N980 mist. Dit is de fietsroute voor fietsers uit Grootegast, Sebaldeburen, Oldekerk en Niekerk, die gebruik maken van de snelfietsroute Zuidhorn-Groningen. Die moeten nu via Brittil door het dorp Zuidhorn. Die ontbrekende schakel zou dus een bediening van twee doelgroepen betekenen: 1. Fietsers Zuidhorn – Leek. 2. Fietsers tussen de genoemde dorpen en Groningen.	Deze ontbrekende schakel is bij ons bekend. In de keuzes bij de verdeling van het geld voor fietsroutes is deze verbinding afgefallen. De fietsverbinding blijft daarom lopen via de Millinghaweg en Niekerkerdiep Zuidzijde.
47.	Fietsverbinding Enumatil naar Groningen via het Hoendiep ZZ is een optie.	Voor dit project valt deze optie af.
48.	Goede en veilige overgangen over/onder weg, bijvoorbeeld over de weg tussen Enumatil en Zuidhorn. Hier wordt zoveel en ontzettend hard gereden, dat goede overgangen heel belangrijk zijn.	In het project zorgen we ook dat fietsers veilig en vlot kunnen oversteken. Bij de Zuiderweg - Hoendiep is het kruispunt al beter omdat fietsers daar in twee keer kunnen oversteken.
49.	Deze drie fietspaden zijn van belang voor veiligheid, school en werk: 1. Fietspad Leek - Zuidhorn 2. Fietspad Leek via Maarsdijk - Niekerk 3. Fietspad Leek Enumatil - Westpoort	In dit project ligt de focus op de verbinding tussen Leek en Zuidhorn. De verbinding Enumatil - Westpoort is geen onderdeel van deze studie.

	De auto wordt minder gebruikt door aanleg. Meerdere fietspaden beter voor het milieu.	
50.	Fietspad (vrijliggend) langs Hoendiep tussen Enumatil en Zuidhorn.	In het vervolg wordt een vrijliggend fietspad als één van de mogelijke alternatieven nader onderzocht.
51.	<p>De Matsloot is een mooi voor velen onbekend stukje water dat aan de route een natuurwaarde mee kan geven zoals kennelijk ook de bedoeling is. Ik heb eens in een denktank gezeten die projecten moest bedenken die de sociale cohesie in een wijk/dorp zou kunnen vergroten. In principe zouden (juist) ook de kwetsbare mensen aan zo'n project moeten kunnen deelnemen. Wij kozen voor een project waarin bewoners vooral buiten met elkaar bezig konden zijn bv in een grote moestuin met aandacht ook voor verwerking en verkoop van de verbouwde groenten, streekgerechten dus. Sommige mensen die moeilijk contact leggen doen makkelijker mee aan een buitenactiviteit dan wanneer ze ergens naar binnen moeten stappen. Het scheelt letterlijk en figuurlijk een drempel.</p> <p>Recent fietste ik in Drenthe. Daar ligt een kilometers lange route met aan weerszijde fruitbomen. Heel mooi als fietsroute als in het voorjaar de bomen in bloei staan. Bewoners onderhouden de bomen en organiseren in de herfst plukdagen en zorgen dan dat een deel van het fruit wordt verkocht en een ander deel tot sap wordt verwerkt dat ook in de verkoop kan. Ik werd meteen enthousiast voor zo'n initiatief in de buurt van Enumatil. Ik dacht aan de weg van Enumatil tot aan de Pasop maar zoiets zou misschien nog beter op zijn plek zijn aan een fietsroute langs de Matsloot eventueel vanaf (tot aan) het punt waar de fietsroute de Zuiderweg verlaat en (over een aan te leggen fietsbrug) de Fanerpolder binnen komt. Het zou mooi zijn als dat Fruitbomenpad door kon lopen tot ongeveer de Traansterwijk. Het fruitbomenpad zou een pareltje kunnen worden voor het Westerkwartier en de sociale cohesie in Enumatil kunnen vergroten.</p>	Voor dit project ligt de nadruk op het realiseren van een veilige en aantrekkelijke fietsroute. Als er kansen zijn om hier eenvoudig zaken aan te koppelen die de route voor fietsers aantrekker maken (zoals bomen), gaan we dat in de vervolgfase verder onderzoeken.

C. Bezwaren voor fietsverbinding, uitdagingen

NR.	Reactie /vraag omgeving	Antwoord provincie / gemeente
52.	Grondeigenaren (agrariërs) hebben moeite met doorsnijdingen van percelen, overlast en verstoring door komst nieuw fietspad.	Een nieuwe fietsverbinding realiseren heeft zowel voor- als nadelen. Het is vervelend om iemand te vragen grond te verkopen als er geen belang is of zelf negatieve gevolgen heeft. Toch gaan daar waar dat speelt in gesprek om te kijken waar mogelijkheden liggen om nadelige effecten te beperken of te compenseren.
53.	Doorsteek door het land Zuiderweg - Kerkeweg wordt afgeraden, versnippering, weidevogels en niet handig voor boeren.	Deze fietsverbinding is afgefallen. Zie nr. 25
54.	<p>Bewoners langs het Molenpad hebben liever geen fietspad langs hun woningen.</p> <p>Tenslotte een opmerking over de route die op de gepresenteerde tekeningen via het Molenpad dwars door Enumatil loopt. Het is nog niet zo lang geleden dat dit pad als ontsluitingspad gerealiseerd werd dat voor een deel van de bewoners als verbetering werd gezien, door andere bewoners (dichter naar de Dorpsstraat toe) als een achteruitgang. Het Molenpad komt dicht bij de brug van Enumatil op de Dorpsstraat uit. Juist daar staat het verkeer in spitsuren, maar ook daarbuiten, regelmatig vast als tractoren of vrachtwagens bezig zijn om de haast onmogelijke draai te maken richting Zuidhorn, of gewoon om het verkeer van rechts voorrang te geven. Het zou gevaarlijke situaties creëren als daar ook nog eens de uitstroom van een fietspad dat als woonwerkroute is bedoeld bij zou komen. Bovendien staan de huizen bij die uitrit erg dicht op elkaar en pal tegen het Molenpad aan. Het is ook de uitrit voor de auto's van bewoners die aan het Molenpad wonen. De breedte tussen de huizen door laat geen ruimte voor een auto plus voetganger en zeker niet voor een auto plus fiets. Ik denk dat je daar geen verkeer bij moet voegen van een eventueel woonwerkfietspad. Dat wordt een chaos. Zo'n situatie moet je niet willen zeker niet als er rondom het dorp volop ruimte is.</p>	Een route aan de westzijde van het Hoendiep en via het Molenpad is niet meer in beeld.

55.	Aantal mensen dat langs de Pasop woont heeft niet direct behoefte aan fietspad. Bovendien wonen er weinig mensen met kinderen.	Een fietspad langs de Pasop is niet meer in beeld
56.	Een sociaal veilige route is voor iedereen toegankelijk. Een weg door landelijk gebied voelt onveilig aan. Deze wordt in het donker vermeden. Een route via Pasop is verkeersonveilig, maar wel sociaal veiliger dan andere opties.	De route via de Pasop blijft voor fietsers toegankelijk. Indien andere routes sociaal onveilig aanvoelen, kunnen fietsers dus gebruik blijven maken van de Pasop.
57.	De Dijkstreek is niet geschikt als fietsroute.	Dijkstreek is niet in beeld als fietsverbinding tussen Leek en Zuidhorn.
58.	Omrijden tussen de Lettelberterdijk en Lettelbert via het viaduct bij Oostwold is niet wenselijk vanwege helling en omrijdbeweging.	Voor het alternatief midden zijn een aantal varianten in beeld om de route langs de A7 via Mienscheer te mijden. Dan hoeven fietsers ook geen omrijbeweging te maken.
59.	Zuiderweg is geen wenselijke route: <ul style="list-style-type: none"> • onveilig voor fietsers. • breed verkeer, weg te smal. • zicht in bochten / maaien bermen. 	Een alternatief van via de Zuiderweg is wel in beeld. Fietsers geven aan dat dit een goed alternatief is voor de route via het Hoendiep. Ook is het kruispunt met de Fanerweg veiliger. In het vervolg kijken we naar oplossingen voor de combinatie landbouwverkeer en fietsers.
60.	Weinig mogelijkheden voor fietspad langs Fanerweg vanwege de bomen.	Een vrijliggend fietspad langs de Fanerweg is afgefallen.

D. Over autoverkeer in het gebied

NR.	Reactie /vraag omgeving	Antwoord provincie / gemeente
61.	<p>Te hard rijden en veel vrachtverkeer door Enumatil.</p> <p>Enumatil is een prachtig karakteristiek dorp met een provinciaal beschermd dorpsgezicht en ondertussen racen en bulderen zwaar verkeer het dorp aan flarden.</p> <p>N.B. vrachtverkeer over het Hoendiep wordt al opgepakt met de gemeente Groningen.</p>	<p>De verkeerssituatie in Enumatil is bij gemeente en provincie bekend. In overleg wordt bekeken welke mogelijkheden er zijn zodat het verkeer niet door Enumatil gaat of er rustiger rijdt.</p>
62.	<p>Een weg (Fanerweg of Hoendiep Oostzijde) afsluiten voor autoverkeer wordt ook als optie gezien.</p>	<p>Vanwege de woningen en bestemmingen is dat lastig te realiseren en geen onderdeel van dit project.</p>
63.	<p>Oplossing in autoverkeer: rondweg aan de noordwestkant met nieuwe brug over het Hoendiep. Daardoor kan het autoverkeer gebruik maken van het Hoendiep in plaats van de gemeentelijke Fanerweg (NZ).</p>	<p>De nadruk in deze studie ligt op het verbeteren van het fietsverkeer en niet het aanpassen van het autoverkeer. Naast dat het realiseren van een nieuwe weg en brug erg duur is, zal er ook altijd autoverkeer over de Fanerweg rijden.</p>
64.	<p>De Pasop is drukker geworden. Maatregelen om verkeer te beperken.</p>	<p>Vrijwel overal wordt het drukker op de wegen. Dat is een algemene maatschappelijke ontwikkeling. Doel is wel om dit zoveel mogelijk te beperken door alternatieven als OV en fiets aantrekkelijker te maken.</p>
65.	<p>Door grote toename van het autoverkeer zijn de fietsroute naar Zuidhorn en Oldekerk onveilig geworden voor de fietsers. Oplossing is om deze wegen autoluw te maken.</p>	<p>De toename van het autoverkeer is een maatschappelijk fenomeen. Door het verbeteren van de fietsverbinding is het doel om de toename van het autoverkeer af te remmen.</p>
66.	<p>Ik woon al mijn hele leven in Leek. De huidige fietsroutes naar Zuidhorn en Oldekerk waren vroeger prima. Probleem zit nu in de grote toename van het autoverkeer. Hierdoor zijn deze wegen veel te druk geworden om veilig te kunnen fietsen.</p> <p>Met bewoner Pasop zijn we beide van mening dat je de wegen autoluw moet maken. Dit zou het beste kunnen via een ontsluitingsweg Zuidhorn - Westpoort. Stop het geld niet in een nieuwe fietsroute maar in het weghalen van het autoverkeer.</p> <p>Als dit niet mogelijk is, dan de keuze voor een fietsroute via de Traansterweg.</p>	<p>De algehele (auto)mobiliteit is toegenomen. Op alle wegen. Er zijn wegen in het gebied waar de toename groter is en ongewenst. Wij ontvangen hier ook klachten over. We onderzoeken hoe we het (autoverkeer) in het gebied beter kunnen leiden via wegen die passend zijn.</p>
67.	<p>Veel (doorgaande) auto's, omdat een goede autoroute tussen Zuidhorn en A7 ontbreekt en sluiproute via de Poffert (A7 Westpoort)</p>	<p>Naast het Hoendiep, is ook de Pasop voor fietsers geen prettige route. Er zal op deze wegen naast doorgaand verkeer ook lokaal</p>

	wordt gebruikt om de drukte op de N355 en westelijke ring te mijden. Bij een goede oplossing voor gemotoriseerd verkeer is er geen investering meer nodig voor veilige fietsstructuren.	verkeer blijven. In dit project ligt de focus op een goede fietsverbinding.
68.	<p>Alternatieve oplossingen autoverkeer Leek-Zuidhorn. De pogingen om een alternatieve fietsroute Leek-Zuidhorn te ontwerpen gaan geheel voorbij aan het belangrijkste op te lossen probleem: nl. het toenemende autoverkeer langs de Pasop en de Fanerweg. Een eventuele alternatieve fietsroute lost dit probleem niet op, het verergert dat zelfs. De Pasop is nu al vaak een gevaarlijke snelweg omdat automobilisten die zich niks aantrekken van "60 km". De weg kan niet of nauwelijks verbreed worden zonder ingrijpende wijzigingen en aantasting van het historisch gegroeide landschap. Veel belangrijker is dus mijn inziens dat de provincie zoekt naar een andere oplossing voor het autoverkeer Leek-Zuidhorn om daarmee de Pasop en de Fanerweg te ontlasten en die alleen te gebruiken voor lokaal bestemmingsverkeer en fietsen. Ik zelf heb ook nagedacht voor een aantal alternatieven voor het autoverkeer (zie kaartje):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. (Stippellijn) Vanaf de Oude Postweg noordwaarts langs de Traansterwijk over de Matsloot noordwaarts tot de Provincialeweg tussen Niekerk en Faan. Nadeel is dat dit tracé enkele belangrijke natuur- en landschapswaarden schendt (o.a. inversierug Dijkstreek) 2. (Getrokken lijn) Vanaf het viaduct het Mienscheer (die dan wel verbreed moet worden) ten noorden van de A7 richting oosten tot het viaduct Lettelbert-Oostwold. Dan naar het noorden langs de Lettelberterbergboezem, over het Hoendiep, om Enumatil heen, bij de Zuiderweg aansluiten op de bestaande weg langs het Hoendiep. Dan moet nog wel een oplossing worden gevonden voor het fietspad langs het Lettelberterdiep. Er is al een oude (ideale) wens voor een fietstunnel onder de A7. Indien dat niet mogelijk is, moet er een fietspad langs het Mienscheer worden aangelegd (onaantrekkelijk, vanwege het verkeerslawaaï) Alternatief 2. Heeft mijn sterke voorkeur en is vermoedelijk ook het goedkoopst (afgezien van die fietstunnel). Voordeel is ook het handhaven van de fietsroute Pasop-Fanerweg, die zowel voor de bewoners als toeristen een aantrekkelijke weg is. 	De genoemde alternatieve oplossingen voor het autoverkeer hebben grote impact in het gebied zien wij niet als realistisch voor de (verkeers)problemen.